RÖDA FANOR Nov. 1920.
Red. ALBERT JENSEN.

Bidrag till en kritik över bolsjevismen.

Av CARL PETER, Wien.

I.

Politik.

Bolsjevismen är inget politiskt-vetenskapligt begrepp. Den är ett namn för ett förfaringssätt. Detta förfaringssätt framsprang ur den historiska nödvändighetens bud. Det är en förtjänst. Förfaringssättet bildar dock i sig själv ingen självständig idé. Det är ett minus.

Den historiska nödvändigheten är en fast hållpunkt. Ett instrument av överväldigande slagkraft. Behandlingen av ett så starkt element måste stå på jämnhöjd med instrumentet. Bolsjevikernas hugskott gav följande tes: genom det borgerligt-kapitalistiska samhällets upplösning uppstår ett tillstånd ur vilket det revolutionärt-socialistiska samhället kan eller måste uppstå. Vi mena: det kan. De mena: det måste. Den revolutionär-socialistiska formen för samhällsbildningen är emellertid ingenting som automatiskt framspringer ur den borgerligt-statliga maktens förfall. Den är produkten av talrika delar av ett komplicerat viljande. Lenins ingripande i den ryska krigsdemokratiens kaos 1917 var djärvt. Inget val mellan det kämpande Europas båda linjer, utan skapandet av en tredje linje.

Greppet anpassade sig till den historiska nödvändigheten. Den första och enda socialistisk-revolutionära konklusionen av denna nödvändighet. — Och sedan? Socialdemokratien före kriget konstruerade en bild av förvärkligandet av det socialistiska samhället på följande sätt: 1) Erövringen av parlamentet genom användandet av den politiska arbetarrörelsen; 2) Statsmaktens övertagande genom användandet av parlamentet; 3) Besittningstagande av produktionsmedlen genom användandet av statsmakten.

Lenin kunde undvara parlamentets erövring. Han skred till övertagandet av statsapparaten och grep till det juridska besittningstagandet av produktionsmedlen. Men viskade icke den gången, den stormiga vintern 1918, den historiska nödvändigheten något nytt till bolsjevikerna? Jo, den viskade, men de hörde icke. Historien bjöd: spring över erövringen av statsmakten. Historien bjöd: socialismen vill icke statens omändring, utan samhällets omändring. Den socialistiska demokratiens idé höll bolsjevikerna bergtagna. De hade valet: att idélösa föra en tillfälligheternas politik med utgångspunkt från de när-

varande tilldragelserna och omsätta socialdemokratiens program och tendens i aktiv politik; eller bryta med alla slag av de gängse antagandena från före kriget och anpassa sina rörelser och handlingar efter den redan kända historiska nödvändigheten. I senare fallet skulle det ha lyckats dem att bli kommunister.

*

Anarkisterna står i fiendskakp till staten, icke bara av etiska, men även av logiska grunder. Vi betrakta staten som det fulländade medlet till undertryckelse. Men vi se också hos den dess svaghet och oduglighet till lösandet av frågan om livets upprätthållande. Två motsatser: förtrycket står i dödens tjänst, och livet gör uppror mot varje övervåld.

Bolsjevikernas verksamhet vintern 1918 återspeglade egendomligt nog likaledes tvenne motsättningar. De ville förverkliga en kommunistisk politik och uppbygga en socialistisk stat. Och detta samtidigt.

Det lyckades att påbörja en det omdöpta kommunistiska partiets politik, men den liknade ingen kommunistisk politik. Tvärtom. Kommunisternas (socialdemokraternas) politik eftersträvade staten. Kommun och stat! Veta vi då icke ännu, att stat och kommun äro tvänne varandra motstridande begrepp? Vi veta det. Bolsjevikerna visste det icke och förneka det fortfarande.

Världskapitalismens upplösning var redan skönjbar 1915. Varje socialist visste, att i de samhälleliga förhållandenas upplösning även inbegripes de politiska formerna. Negeringen av detta faktum medförde det kapitala missgreppet. Målet blev: upprättandet av den nya staten. Proletärstaten.

Med det huvudsakliga strävandet inriktat på upprättandet av en ny stat var tärningen kastad. Vad betyder proletärstaten? Är detta en annan stat än den feodala eller den borgerliga staten? Med avseende på, att staten ledes av en annan kast och till fördel för en annan kast, existerar det en skillnad. Mellan proletärstaten och borgarstaten är det samma skillnad som mellan adelns och bourgeoisiens stat. Men proletärstatens anda är densamma som den borgerliga statens. För vilket ändamål proletärstaten vill härska är icke av större betydelse. På grund därav, att varje mål, som skall uppnås genom herravälde och förtryck, är ett omoraliskt mål. Förtrycket och herraväldet skändar även det ädlaste mål. Alla våldsherraväldens historia visar, att de mål och avsikter, för vilka våldsväldet upprättades, undertryckes av detta våldsvälde. Våldet är ett sjukligt främlingelement som lever av och för sig själv, växer och går under.

*

Undersök proletärstatens våldsvälde. Det heter proletariatets diktatur. Således proletärernas makt över icke-proletärerna? Nej! Kanske proletärernas makt över sina egna liv? Heller icke det! Men kanske majoritetens av proletärer makt över sig? Nej, heller icke det! Kanske menas det med proletärenas diktatur det organiserade proletariatets makt? Beklagar, men heller icke det! Vad betyder detta hemlighetsfulla ord? Proletariatets diktatur betyder en oligarkis militärpolitiska överhet, såväl över proletariatets organ som också över varje enskild proletärs personliga liv.

Diktatur har en människa blott rätt att utöva över en människa: denna människa är jag, om jag kan behärska mig.

Genom statsbildningen och statsregimens absolutistiska form hade bolsjevikerna fullständigt givit avkall på alla möjligheter, som upplösningens situation bjöd socialismen. Dock — när man bevisar bolsjevikerna ‚att kapitalismens och statens upplösning icke allenast erbjudit de nödiga kampelementena (grip nu till den kommunistiska ordningen, ty nu ligger herraväldet slaget till marken), men också bjöd den enda möjligheten till organisering av livet, så svarade de: revolutionen kan endast genomföras medelst en strängt centraliserad statsmakt.

Det är möjligt att bolsjevismen endast kan existera på detta sätt och att därför bolsjevikerna icke kunde handla annorlunda . Men är då bolsjevismen, vad utvecklingen och vårt liv eftersträvat? Alldeles icke. Bolsjevismen måste ha stat och förtryck; socialismen och förnuftets bud vill ingen bolsjevism, men frihet, intellekt och moral.

Betrakta nu den bolsjevikiska politiken i praxis. Då centrum för deras politik är en stat, det centrala strävandet upprätthållandet av deras statliga makt, måste bolsjevikerna använda statens maktmedel.

Vid upprättandet av den ungerska bolsjevikrepubliken började man från första dagen den militära organiseringen av den röda armén. Redan fyra veckor senare stod den i fält. Sex veckor senare hade denna apparat för den röda världsrevolutionen genomgått sin sagolika metamorfos och förvandlats från frivilliga revolutionstrupper till fullständig militarism med tvungen värnplikt för alla statsborgare. Och vid denna tid förkunnade Trotsky nödvändigheten av ett gemensamt överkommando för alla röda stridskrafter i hela världen

*

Man kommer väl ihåg den ursprungliga devisen för den bolsjevikiska agitationen: All makt till sovjeten. Denna paroll var det som grep hela Europas arbetarklass. »All makt till sovjeten av de arbetande», innebar exekutivmakt åt de organ, som ledde de fria och oavhängiga kommu-

Alfred Rethel. Revolutionen.

nerna. Ni har redan förmärkt hur detta »all makt till sovjeten» förstummats. Nu heter det: »all makt till det bolsjevikiska partiets central i Moskwa».

Particentral och statsledning äro samma faktorer. Icke blott i bolsjevikiska, men även i alla andra stater. Och i stället för att de arbetande själva utöva makten genom sina råd i de endast genom solidaritetens band sammanknutna kommunerna, är det en ny kast, ett nytt statsherravälde, som utövar makten över det undertryckta livet.

I den sovjet-ryska staten betyder sovjeten mindre än i vilket kapitalistiskt land som helst. För två år sedan började uppbyggandet av sovjeten, och i dag frestar den stora parollen från 1917—1918 en parodisk tillvaro.

Vi ha återgivit några drag ur den bolsjevikiska statens politiska uppbyggande i allmänhet. Därtill vilja vi blott lägga ett par begrepp från den bolsjevikiska politisk-sociologiska specialåskådningen. Den ena är tesen om klasskampen, den andra om borgarkriget och den tredje om kuppen som revolutionsfaktor.

Socialdemokraterna dela världen i tvänne delar. I klasskampens anhängare och klasskampens förrädare. Specifikt bolsjevikisk är uttrycket kontrarevolutionär, vilken titel tilldelas var och en, som ställer sig kritisk eller avböjande gent emot bolsjevismen. Bolsjevikerna ansluta sig fullständigt till den socialdemokratiska klassificeringen. av människorna. Klasskampen existerar, därför att klasskillnaden existerar. Vilken slutsats kommer det att leda till? Att vi måste utvidga klasskampen och som ett resultat slutligen upphäva klassskillnaden.

Klasskampens skärpning, dess utvidgande alltså, är en tvingande nödvändighet i revolutionens stadium. Denna skärpning är en human grymhet hos den revolutionära socialismens läkevetenskap. Den är dessutom en följd av det intellektuella seendet. Klasskampen är klasskillnadens paralella företeelse. Ingen klasskampens skärpning skulle kunna uppnå det tillståndets djupläge, som klassskillnaden själv åstadkommit. Det stadium, som revolutionspolitiken uppnått efter den politiska revolutionens seger, nödvändiggör icke klasskampens ytterligare skärpning. Den klass som hittills dragit nytta av klasskillnaden och som hittills upprätthållit denna skillnad, är besegrad. Vad följer ur detta förhållande? Skall den segrande revolutionsmakten icke vidkännas klasskampen, eller skamfullt tiga stilla om den? Nej, tvärtom. Den måste uppfylla det rum, som uppstått genom avsöndrandet ur klasskampen av de övervunna motståndarna med en ny och verksam aktivitet av revolutionärt skapande.

Tillståndet fordrar gärningar till uppbyggandet av den revolutionära socialismen. Detta rum förblir dock tomt i den bolsjevikiska statens miljö. Allt vad som sker, var och är endast ansträngningar till befästandet av statens och den härskande kastens makt.

*

Det mest förhärskande draget hos den framspringande bolsjevismen år 1917 var dess pacifism. Försöken till borgerlig pacifism avlöstes av en revolutionens handlingskraftiga aktionspacifism. Händelserna bakom den ryska fronten under Kerenskiperioden var en glänsande rehabilitering av socialismens historiska fiasko 1914.

Bolsjevikerna, liksom alla andra människor med en smula insikt, visste säkerligen, att den överrumplade härskarklassen icke skulle försumma att genom kamp försöka störta den segrande revolutionen, liksom det var klart, att det kapitalistiska utlandet förr eller senare skulle ingripa i revolutionen.

Vilka åtgärder skulle denna insikt ha fordrat från bolsjevikernas sida. Bara icke denna: deklarationen om övergången från »de kapitalistiska staternas imperialistiska krig till borgarkrig mellan klasserna». Varför? Av denna grund: genom förkunnandet av denna sats har den nödtvungna revolutionskampen upphöjts till ett institutionellt krig. Varför kriget blev en institution? Emedan det förkunnades som den socialistiska revolutionens huvudsakliga uppgift. Revolutionen förvandlades till krig, den behövde därför den röda militarismen. Militarismen vill ha sysselsättning, den behövde kriget.

Vi behövde blott iakttaga de nu pågående variationerna av det rysk-polska kriget och isynnerhet de förklaringar, noter och upprop från bolsjevikerna, som följer de ryska återtågen. Vilken förunderlig likhet i förfaringssätt mellan sovjetdiplomatien och den tyska diplomatiens uppträdande 1917—1918.

Det institutionella kriget är en del av kapitalismen. Kapitalismen önskar heller inga krig. Kriget är ett tillbehör till kapitalismen, alldeles som elände, kaos, moralisk och andlig försumpning. Bolsjevikerna önska heller icke kriget. Det tillhör bolsjevismens väsen.

Många skola fråga oss, hur vi skulle ha fört försvaret av revolutionen i bolsjevikernas ställe, när vi så bestämt avvisa klasskriget — det Leninska borgarkriget. Vi svara på följande sätt: kriget är ett utslag av kampens centralism. Kriget är stat och kapitalism. Kriget försvarar heller icke revolutionen. Kriget tillintetgör revolutionen. Kriget uppsuger människornas kampkraft i militarismens våldscentrum, i vilken kampens stordrift alla kampviljans värdefulla beståndsdelar (energi, uthållighet, det målmedvetna strävandet, hänförelsen, offervilligheten) uppslukas av denna centralisms massväsen och försvinner. Gent emot det institutionella borgarkriget genom den organiserade armén står de federativa kommunernas kampform och kampberedskap. Och vi vilja blott säga detta: när man ställer en centraliserad armé gent emot en annan centraliserad armé, så äro båda dömda till undergång. Ställer man däremot dessa tusental av kommuner och tusenden av försvarslinjer gent emot den centraliserade armén, så kan endast den centraliserade armén gå under på grund av den nödtvungna sönderdelning av dess enhetlighet, som framkallas av det organiskt decentraliserade men under solidarisk målmedvenhet samvärkande försvaret från de federerade kommunerna.

*

Så tänka vi oss revolutionens försvar. Och undersök bara en smula den bolsjevikiska statens krig. Kriget hade för bolsjevikerna ett högt mål. Den röda arméns vapen skulle bära världsrevolutionens idé till Vestern. Detta korståg parades med de organiserade kravallernas taktik. En revolution skulle börja med en kupp. Men den sociala revolutionens väsen har ingenting med kuppen att göra, dess väsen är utvecklingsprocessen. Bolsjevikerna upphävde kuppen till statsbildande faktor och likaledes till institution. Och om vi kunna ursäkta ryssarna, även om vi icke kunna rättfärdiga dem, så kunna vi icke ens ursäkta ungrarna.

Bolsjevikernas politiska uppbyggande verksamhet var icke syndikalistisk. Den var »proletär-demokratisk och revolutionärt-statligt-socialistisk». Men praxisen i denna verksamhet var — om det behagar eller ej — vår tids stora rop: den direkta aktionen.

Den resoluta upplösningen av den ryska nationalförsamlingen efter sov-

jetmaktens genombrott, har blivit rättfärdigat genom den direkta aktionen. Inget parlament, ingen indirekt bestämmelse genom delegerade, som för sig göra anspråk på en centralmakt, utan det direkta bestämmandet över politiken genom arbetarnas lokala sovjetorgan.

Vad har det blivit av denna medvetna och klara bolsjevikiska antiparlamentarism? Den har försvunnit. Och med den förhoppningarna och möjligheterna för en revolutionär utveckling. Numera äro syndikalister och överhuvudtaget federalister kontrarevolutionärer, och antiparlamentarism är en själssjukdom. Och vilken slags parlamentarism kom till att ersätta den demokratiska nationalförsamlingen? Ingen som ger möjlighet för utvidgandet av arbetarnas bestämmelserätt, utan denna rätts fullkomliga underordnande en överläggande, beslutande och bestraffande absolutism.

Den europeiska rörelse, som blivit skapad under 3:dje Internationalens överbefäl i Moskwa, rekommenderas emellertid en helt vanlig borgerlig och demokratisk parlamentarism. (Se Lenins meddelande till de österrikiska bolsjevikerna).

Den typiska sinnesförvirring denna tillfälligheternas sociologi, som präglat bolsjevikernas praxis över hela linjen, uppenbarar sig i växlande parlamentarism och antiparlamentarism, värdig den bolsjevikiska militarismen, statsledningen och utrikespolitiken. Denna bolsjevikpolitikens uppbyggnad har blivit en frasernas ritual. Falska och till hälvten tillämpade slagord.

Varför är federalisten (anarkisten, syndikalisten, den frihetlige socialisten) antiparlamentarisk? Emedan han icke kan tolerera någon art av centralmakt.

*

Vi måste avsluta denna första artikel på grund av den knappa plats, som står oss till disposition. Som slutledning vilja vi framhäva: kupper, våld och absolutism, är en organisering till döds av den levande organismen, äro medel för ett politiskt väsen, som är dömt till undergång. Kupper, våld och absolutism äro näringskällor för kapitalism och stat. Kupper, våld och absolutism äro kraftkällor för bolsjevismen. Detta är ett obestridligt tecken på, att bolsjevismen är en fortsättning av kapitalismens och statens väsen. Kaotisk svaghet och oduglighet till tillfredsställandet av livets anspråk.

Instinktivt känna bolsjevikerna den sig närmande kampen med federalismen. De veta, att deras lek med kommunismen lider mot slutet. Federalisterna (anarkisterna och syndikalisterna) ha ingen anledning att tiga, och ingen anledning att undandraga sig en uppgörelse.

Federalisterna avböja varje centralism, varje kupp, varje våld och varje absolutism. Men hur tänka sig federalisterna skapandet av det federalistiska livet? Istället för kupper: — utbredandet av den skapande människans effektiva makt över alla objekt varigenom och med vilka de leva och där de leva. I stället för våld: — det organiska användandet av solidaritet mellan de arbetande och ett förbindande av livsfunktionerna; och på andra sidan det ständiga brukandet av värnkraften hos de fria kommunerna, skapad genom de arbetandes samhörighet. I stället för absolutismen: — den tänkbarast »friaste frihet» för alla, alltid och överallt.

Bolsjevikerna togo ingen hänsyn till dessa krav. Men det var något annat som ständigt gjorde det: värkligheten själv. Livets suveräna vilja, mänsklighetens existens reste dessa krav. Dessa krafter bjuder utveckling fram till den fria kommunen. Och allt, som denna gång ställer sig i vägen, kommer att fejas bort av driften till livet.

Den franska fackföreningsrörelsen förblir syndikalistisk.

Av *ALBERT JENSEN.*

Det finns endast ett land i världen, där arbetarna lyckats fullständigt hålla hela den fackliga rörelsen fri från politiskt förmynderskap, och det landet är Frankrike. Praktiskt taget finns det ingen organisatorisk splittring. Alla arbetare stå anslutna till en landsorganisation, C. G. T., vilken är oavhängig från de politiska partien.

Men de politiska partien äro maktlösa, när de icke ha de fackliga organisationerna bakom sig. Bibliskt heter det: »I begynnelsen var ordet». Partierna äro o r d e t. Men icke det skapande ordet. Bara det tomma ordet. De fackliga organisationerna äro g ä r n i n g a r n a. Men partierna vilja gärna etablera ordets suveränitet över gärningarna. Partierna vilja dirigera och befalla de fackliga kamporganisationerna för att utnyttja dem i p a r t i s y f t e, varvid arbetarklassens intressen allt för ofta bli negligerade.

Även i Frankrike har partien eftersträvat de fackliga organisationerna som verktyg för sin politik. Hela den franska arbetarrörelsens historia är full av denna politiska strävan och full av de fackliga organisationernas bittra kamp för upprätthållandet av sin självständighet. De politiska socialisterna betrakta partiet — för att tala modärnt bolsjeviktungomål — som arbetarrörelsens hjärna. Men en hjärna som bara tänker och icke har förmåga att omsätta sitt tänkande i handling, är i grund och botten ett ofruktsamt instrument. Därför måste denna hjärna eftersträva en kropp med muskler, som kan utföra ordern från hjärnan. Och som denna kropp tänker man sig fackföreningsrörelsen. De franska socialdemokraterna ha därför ideligen sökt att lära sitt lands fackföreningskropp att underordna sig den tänkande politiska hjärnan. Fast utan framgång. De franska fackföreningarna ha haft förmätenheten, att anse sig själva kunna tänka. De ha icke velat erkänna politikernas monopol på tänkandet. De pretendera på att vara självtillräckliga organ för den franska arbetarklassen, och dugliga att kunna leda denna arbetarklass till seger över kapitalismen.

För tiden ha de franska politikerna åter gjort en förtvivlad attack för etablerandet av en politisk supremati över fackföreningsrörelsen. Fackföreningsrörelsen, som är syndikalistisk, avböjer det på det bestämdaste. Detta är det väsentliga innehållet i den strid, som för närvarande föres inom C. G. T. och som nu haft en generalrepetition vid kongressen i Orleans i slutet av oktober. Att attacken denna gång föres från en bolsjevikisk partiledning, är ju bara en historisk tillfällighet. Politikerna vill ha tag på C. G. T. för att bruka den som bräckjärn, ty utan C. G. T:s muskler betyder egentligen den »bolsjevikiska hjärnan» oändligt litet.

Den så kallade Amiensresolutionen, antagen på kongress i Amiens 1906, betraktas som den principiella grundvalen för den franska syndikalismen. Och den betonar, att den franska fackföreningens mål skall vara, *att utanför alla politiska skolor och partier sammansluta alla arbetare på den ekonomiska klasskampens grundval till resning mot alla såväl*

Leon Jouhaux

den mäst omtvistade av de ledande krafterna inom C. G. T. och utan tvivel en personlighet av rang. Anarkist. Blev tidigt intresserad för syndikalismen, som instrumentet till den konstruktiva revolutionen. Utskälld som »reformist» därför att han icke vill bolsjevismens väg. I sin egenskap av generalsekreterare för C. G. T. är han den person på vars störtande oppositionen mäst inriktar sina strävanden. Arbetsplatsen skall avlösa regeringen — det är hans syndikalistiska formel. Har format sig en fast åskådning om det sociala problemets världsställning, en åskådning som icke saknar storvulenhet och långsikt, och efter den arbetar han utan att vika varken till höger eller venster.

materiella som andliga former av förtryck och utsugning och för avskaffandet av löneslaveriet. Detta är den fasta principklippa mot vilken alla politiska strandhugg lidet skeppsbrott. Och det var mot denna som även bolsjevikernas sjörövararmada gick under.

Anfallets strategiska framgångslinje var denna: att genom misskrediteriring av C. G. T:s allmänna verksamhet misskreditera ledningen, störta de nuvarande förtroendemännen och i stället insätta partiets handgångna män. Sedan detta blivit expedierat skulle C. G. T. anslutas till Moskwa, varigenom en ny epok skulle börja.

I minoritetens resolutionsförslag hette det:

»C. G. T. bör, trogen den revolutionära andan, ansluta sig till Moskwa och förklara sig beredd att samarbeta med en politisk organisation, som arbetar revolutionärt i handling och icke i ord, bevarande trots detta sin fullständiga autonomi».

Man ser således, att man icke i resolutionsförslaget vågat rubba vid principen om den fackliga organisationens oavhängighet av de politiska organisationerna. Man försökte därför inbilla kongressen, att anslutning kunde ske med bibehållandet av C. G. T:s autonomi, en oärlighet eller naivitet, som emellertid icke lyckades fånga majoriteten.

Den kommunistiska internationalen tillåter ingen autonomi, fastslog Bartuel, gruvarbetarnas sekreterare. Den förklarar, att den på det mest kategoriska sätt förkastar en uppfattning, enligt vilken proletariatet kan genomföra sin revolution på annat sätt än under ledning av ett politiskt parti. Den fordrar alla arbetarorganisationernas centralisering och placerar det kommunistiska partiet som ledare av denna apparat.

Vi vilja icke in under ett politiskt parti, förkunnade Ray, ty alla politiska partier tendera att undertrycka den form av social transformation, som är egen för syndikalismen, och 3:dje internationalen bekräftar detta historiska faktum. Syndikalismen, skall ersätta kapitalismen, och den kan icke fylla denna historiska mission utan att bli oavhängig av alla regeringar, oavhängig av morgondagens socialistiska regering som den är oavhängig av de borgerliga regeringarna i dag.

Här skymtar fram den sista fasen av syndikalismens kamp: kampen för hävdandet av producenternas frihet gent emot den sig i morgon konsti-

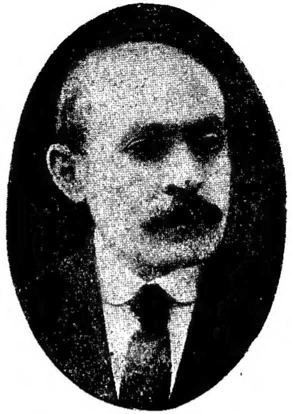

Alphonse Merrheim

sekreterare för metallarbetarnas federation, en man kring vilken det alltid står strid. Var en av initiativtagarna till Zimmerwald. Hans lösen var: varken segrare eller besegrade. Han ville visserligen aktion för freden, men samtidigt råkade han i Zimmerwald i opposition till Lenin och dennes doktriner, till vilka han blev en oförsonlig fiende. Inom C. G. T. är han en av de mäst verksamma till förmån för den ryska revolutionen, men likaledes den argaste motståndare till bolsjevismens överflyttande till fransk jordmån. En man som åtnjuter respekt av både vänner och fiender. Naturligtvis är han »kontrarevolutionär».

tuerande socialistiska regeringen, antingen denna blir demokratisk eller diktatorisk.

I majoritetens resolutionsförslag betonades också nödvändigheten av en fortsatt autonomi och fortsatt »trohet mot de åskådningar och metoder som organisationen själv utformat under fullkomlig oavhängighet». Det betonade, att Amiensresolutionens grundsatser icke voro provisoriska och nu kunde ersättas med Moskwateserna, men att de voro den oåterkalleliga grunden för den franska syndikalismen. Och vidare sade detta förslag följande:

»Kongressen är och förblir övertygad om, att endast under fullt oberoende, under ömsesidigt respekterande av varandras olika principer, endast genom att fullfölja sin egen organisation, åskådning, tradition och sin egen anda, kunna de olika nationella fackliga organisationerna samla proletariatet till en helhet, besegra världsreaktionen och fullborda sitt värk att helt frigöra hela lönearbetarklassen utan hänsyn till olika doktriner, livsåskådningar, raser och nationaliteter».

Denna resolution samlade också 1,479 röster medan minoritetsförslaget endast samlade 602. Härmed hade den franska landsorganisationens kongress fastslagit, att landets fackliga rörelse skulle förbli syndikalistisk, som den hittills varit det. Och härmed tillbakavisades annektionsstrávandena från Moskwa.

*

Därmed är naturligtvis icke striden inom C. G. T. slut. Därmed ha bolsjevikerna icke uppgivit förhoppningen om, att kunna erövra den fackliga organisationen för sina politiska syften. De få helt enkelt icke lov att uppgiva denna kamp, ty anslutningen till Moskwa ålägger dem som en plikt, att inom de fackliga organisationerna skapa »celler» för den bolsjevikiska propagandan, vilka celler man tänker utvidga så, att de få ett avgörande inflytande över organisationen, så att ledningen genom dessa »celler» skulle komma att överflyttas till det politiska partiet och till Moskwa.

Huruvida det är denna order, som orsakat bildandet av agitationsgrupper inom syndikaten, eller det är andra drivkrafter bakom, är ovisst. I varje fall har man redan börjat att bilda sådana grupper. Återstår så att se, hur denna agitationsapparat skall utveckla sig.

För min personliga del misstänker jag, att det icke blir de tvättäkta bolsjevikerna, som komma att få ledningen, men syndikalister av radikalare

Georges Dumoulin

är biträdande sekreterare i C. G. T. Betraktas som stående till venster om Jouhaux, och designeras allmänt som dennes efterträdare en gång i framtiden. Under kriget stod han i opposition, då han fann C. G. T:s fredspolitik otillräckligt radikal och agressiv. Bolsjevikerna fria gärna till honom. »Du hör hemma hos oss», ropa de till honom. Men Dumoulin är allt annat än bolsjevik, ty han är syndikalist.

läggning än de gamla ledarna, element som mena, att organisationernas aktion m e r a bör inriktas på en revolutionär resning, men att rörelsen fortfarande skall förbli syndikalistisk och oavhängig av de politiska partien. Men så återstår det att se, huruvida dessa oppositionsgrupper kunna nå sitt önskemål: att få hand om ledningen. Jag tror det icke. Men jag tror, att deras kritik kommer att värka radikaliserande, uppfriskande och befruktande och förhindra en stagnering i utvecklingen.

Granskar man oppositionens resolutionsförslag, så finns det i detta ingenting som egentligen ger uttryck för bolsjevismen. Ingenstädes talas exempelvis om, att man måste tillgripa d i k t a t u r e n, ingenstädes talas om, att det avgörande vapnet skall vara det väpnade våldet och den röda terrorn. Andan i resolutionen är fullkomligt syndikalistisk. Som medel till revolutionens genomförande betecknas sammanslutningarna på arbetsplatsen och som metod den expropriativa generalsträjken. Det enda ställe det talas om Moskwa är, när man rekommenderar anslutning dit, en anslutning som emellertid till största delen är en känslosak för opponenterna, en demonstration för de franska arbetarnas solidaritet med den ryska r e v o l u t i o n e n. Någon solidaritet däremot för bolsjevismen uttryckes ingenstädes.

Det är därför oriktigt att antaga, att de 602 opponenterna äro b o l s j e v i k i s k a opponenter. Däremot torde det vara riktigt att påstå, att bolsjeviker lyckats få ett visst inflytande inom ledningen av oppositionen o. att de intrigera för sina politiska intressen. Men dessa intriger ha de endast kunnat driva till en viss gräns: till den gräns där bolsjevismen tydligt utskiljer sin åskådning, sin organisationsform och sin metod från syndikalismen. Längre har man icke vågat och icke kunnat gå. Vilket låter oss med visshet antaga, att oppositionen i grund och botten är syndikalistisk och det icke kommer att lyckas de politiska partiintriganterna att slå klorna i den syndikaklistiska rörelsen i Frankrike.

Betraktar man oppositionens resolution, finner man i denna en ganska detaljerad kritik av ledningen. Man anklagar ledningen för att ha våldfört sig på Amiensresolutionens anda och bokstav, att den deltagit i den internationella arbetskonferensen i Washington utan mandat från C. G. T., att den varit med till att skapa Ekonomiska Arbetsrådet u t a n f ö r C. G. T., att den rekommenderar nationalisering genom återlösning, att den övergivit den direkta aktionens metod och de revolutionära principer, som uttalats i Amiensresolutionen,

samt att den håller fast vid Amsterdaminternationalen.

Beträffande kritikens anklagelser om slapphet hos ledningen av arbetarnas a k t i o n, vilka anklagelser tillbakavisas som orättfärdiga av ledarna, är det icke gott att på avstånd döma om vem som har rätt. Sanningen ligger väl någonstädes mitt emellan anklagelser och försvar.

Beträffande den mera principiella kritiken, kan man icke förneka, att oppositionen i mångt och mycket pläderar för sunda principer. Kritiken mot återlösning genom amortering av de kapitalistiska egendomarna kan icke avfärdas med en axelryckning, och det synes, som om ledningens försvar på denna punkt vore mycket svagt. Med rätta framhåller oppositionen, att den dag denna reform är genomförd befinna sig arbetarna lika långt från den fullständiga befrielsen som förut. En nationalisering eller socialisering kan endast vara en etapp på vägen om den tar expropriationens form, säger minoriteten.

Men oppositionen förkastar icke reformerna och det stegvisa framåtskridandet. Från grunden till toppen, heter det, bör arbetet med förberedelser för förvaltning av produktionsmedel och distribution fullföljas, så att icke kapitalismens herravälde enbart skall avlösas av teknikernas herravälde i framtiden. Och den ekonomiska Arbetsbyrån måste konstitueras inom ramen av C. G. T.

Syndikaten böra förbereda sig till den uppbyggande verksamheten, och den individuella förberedelsen för det konstruktiva arbetet bör marschera jämnsides med förberedelserna för revolutionen. Syndikaten tilldelas samma uppgift som produktions- och fördelningsorgan som syndikalismen alltid tilldelar dem. Och det lämnas icke plats i minoritetsresolutionen för något politiskt partis herravälde över fackföreningsrörelsen, vilken utpekas

Pierre Monatte

är till yrket lärare. Sedan många år redaktör av La Vie Ouvriére, från början en månadstidskrift för syndikalistiska problem, numera närmast bolsjevikorgan. Är en av ledarna för oppositionen. Vi vet icke om vi kunna beteckna honom som bolsjevik, men i varje fall står han dem mycket nära. Sitter för närvarande i fängelset för revolutionär propaganda.

som verktyg till både den destruktiva och konstruktiva uppgiften i revolutionen.

Oppositionen rubbar således i intet avseende på syndikalismens principer till förmån för bolsjevismen.

Å sin sida betonar åter majoritetsresolutionen erövringen av arbetarnas kontroll över produktionen som ett steg mot målet. Upprättandet av denna kontroll ställes i främsta ledet för C. G. T:s verksamhet. Denna kontroll skall frånrycka arbetsgivareväldet genom arbetarnas direkta aktion en del av dess makt och frånrycka makten en del av dess auktoritet och leda samhället direkt mot den djupa, totala omvandlingen genom ökning av organisationens omfattning, utveckling av dess krafter och medel för revolutionär aktion.

Ju mer man fördjupar sig i de ofta heta debatterna mellan minoritet och majoritet och i de båda resolutionsförslagen, desto mera kommer man till den övertygelsen, att det egentligen icke finns någon större klyfta inom C. G. T., och att den kris organisationen nu genomlever ingalunda är av någon allvarligare art.

Mellan minoritetens och majoritetens stora massa finns egentligen icke någon skillnad förorsakad av olika grundsyn på problemen. Man kan konstatera en gradskillnad i vilja till hänsynslös aktion, en skillnad i temperament emellan de otåliga och de som vilja förbereda aktionen lite försiktigare, men massan av båda riktningarna är och förblir syndikalister. Och detta är glädjande. Det visar, att faran för en huvudlös inriktning på den politiska demagogiens vägar egentligen icke föreligger, och att den franska syndikalismen kommer att bevara sin karaktär, sin teoretiska klarhet och sitt hävdande av de syndikalistiska idéernas och metodernas säregna daning och stanna i spetsen för de ekonomiska organisationernas konstruktiva revolutionsrörelse.

Proletärer i alla länder förenen eder!

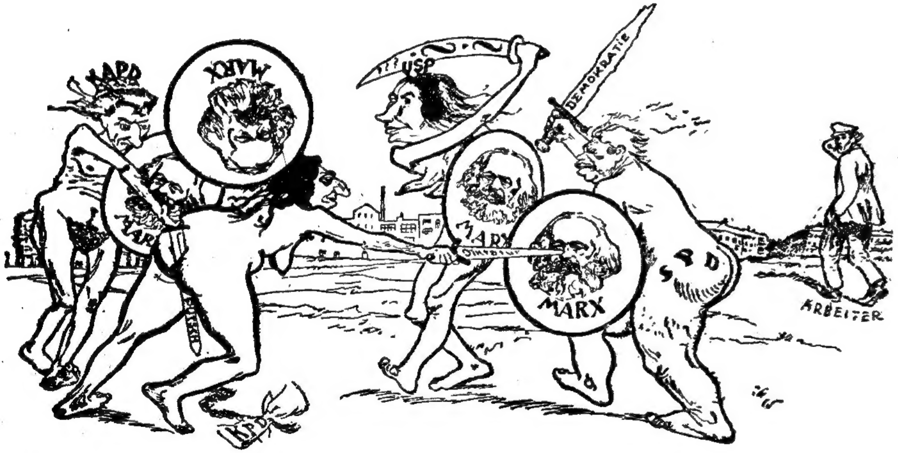

Så här tecknar "Der Syndikalist" den enighet Tysklands socialistiska partier åstadkommit. Så här förverkliga de marxistiska partien sin mästares paroll här ovan. Tysklands sociald. parti (S. P. D.), Tysklands oavhängiga soc. parti (U. S. P. D.), Tysklands kommunistiska parti (K. P. D.) och Tysklands kommunistiska arbetarparti (K. A. P. D.) äro inbegripna i en livlig meningsutväxling. Och arbetaren — vänder dem alla ryggen. Han befinner sig på marsch till syndikalismen.

Kris inom den danska Syndikalismen.

Av *EMIL MANUS.*

***

Köpenhamn i okt. 1920.

Från Moskwa till Köpenhamn är det ju någon veckas resa. Det tog därför lite tid innan sändebuden från Danmark nådde tillbaka till Köpenhamn. Innan de bolsjevistiska sändebuden kom till Köpenhamn hade de 21 punkter som antagits som rättesnöre för 3:e Internationalen nått fram och diskuterats man och man emellan i de syndikalistiska kretsarna. Man kan utan att överdriva säga, att det icke fanns många som tog dessa punkter på allvar.

Bestämmelserna voro tydliga nog. De krävde upprättandet av ett politiskt parti i varje land, som den första förutsättningen och detta var i och för sig nog för att de arbetare, som påverkats av den syndikalistiska andan, som gjort upp med partisocialismen, voro på det klara med, att 3:e Internalen blott var en bestämd politisk riktning inom arbetarrörelsen, som nu gav sina anhängare order om, att så och så skulle de arbeta. De skulle arbeta för deltagande i val till riksdagen, genomföra particentralismen, arbeta för att fackföreningarna underordnades det "kommunistiska" partiet o. s. v.

I Danmark är den enda revolutionära organisationen man i ögonblicket kan räkna med: *Fagoppositionens Sammenslutning.* Organisationen har tio års arbete bakom sig, och har under denna tid skaffat sig stort inflytande bland arbetarna, och genom dagbladet *Solidaritet* förstärkes detta inflytande.

Chr. Christensen.

Sedan många år tillbaka redaktör för tidningen Solidaritet, som redigerats syndikalistiskt, men nu alltmera blir bolsjevikisk. Förhandlas nu om ryska subventioner. Är en utmärkt talarbegåvning och framstående som skribent. Hans största svaghet är, att han tänker mindre med hjärnan än med hjärtat. Kom i mars ut från sin sista fängelsesejour, som varat halvtannat år.

Red.

Fagoppositionens Sammenslutning ("F. S.") arbetar och agiterar för syndikalismen, och vid kongressen i påsken 1919 underströks organisationens uppgift, genom att kongressen enhälligt, på Chr. Christensens förslag, antog det uttalande den internationella syndikalistiska kongressen 1913 i London gjorde, som uttryck för dess ståndpunkt.

En av Fagoppositionens medlemmar — skollärarinnan Marie Nielsen — hade emellertid varit med som sändebud vid 3:e Internationalens kongress, som ombud för *"Kommunistisk Lærerklub"*, en liten organisation på ett 20-tal medlemmar, och på begäran utlyste F. S. avdelning i Köpenhamn ett möte, där M. N. skulle ge en skildring av sitt besök i Ryssland och sitt intryck av 3:e Internationalens beslut. Detta möte blev inledningen till två andra möten, där 3:e Internationalen och ställningen till densamma diskuterades.

Något överväldigande intryck gjorde icke dessa diskussionsaftnar. Mest uppmärksamhet väckte den personliga dekla-

ration Chr. Christensen gav, att han i det stora hela kunde tillsluta sig 3:e Internationalens riktningslinjer. Beslutet om att deltaga i riksdagsarbetet, kunde han däremot inte tillträda, och han kritiserade den naivitet som låg till grund för en sådan ståndpunkt.

Vad kunde nu orsaken vara till en så hastig och jag höll nästan på att skriva grundlig omsvängning? För icke många månader sedan hade han förklarat, att han under sin fängelsetid kommit till det resultatet, att hans taktik tidigare emot Zimmervalds danska avläggare och *Soc. Arbejderparti,* (då han öppnade famnen för dessa grupper) varit dikterad av denna önskan: "kom i min famn, så skall jag kväva er". Men han hade insett, att det var en dålig taktik, och nu var det inte annat att göra än att slå "disse politiske kværulanter" ned.

Jens Storgaard.

Har varit redaktör för Solidaritet från den dag den i november 19:8 startade som dagb'ad till nyåret 1920, då han måste in på fyra månaders fängelse. Är en sällsynt arbetsenergi och en viljestark personlighet Kanske lite egenmäktig. Under den allmänna bolsjevikfeberns dagar hotades — föreföll det — även han av sjukdomen, men intar nu en bestämd syndikalistisk ställning. Lär skola avgå från redaktionen.

Red.

Här är icke platsen att komma in på gissningar eller sannolikheter om motivet. Jag skall hålla mig till vad han själv förklarade på mötet.

Han hade blivit övertygad om, att världsrevolutionen stod för dörren. Detta hade fört honom till att se på 3:e Internationalen med sympatiska ögon, och nu gällde det att *tro* på världsrevolutionen. Och i den situation arbetarklassen stod hade den inga andra vapen att tillgripa än organisation för en politisk omstörtning, och proletariatets diktatur. Han understöddes i diskussionen av ett par vänstersocialister samt en kommunistisk lärare.

De kraftigaste "argumenten" mot annorledes tänkande var — "kontrarevolutionär". Under denna gemensamhetstitel inrangerades såväl *Storgaard, Lauritz Hansen* som undertecknad. Den farligaste kontrarevolutionären var emellertid *Albert Jensen,* som "man maatte skamme sig for at være i Stue sammen med". *"Röda fanor"* blev omdöpt till *"Svarta fanor"*, vilket sett med ryska ögon icke är så helt dumt, ty de ryska anarkisterna demonstrera ju med svarta fanor. Men så mycket visste visst inte hitresanden från Ryssland.

Som talsmän mot den lyriska och religiösa form med vilken *Chr. Christensen* nu uppträdde stod bl. a. *Jens Storgaard* och *Lauritz Hansen.*

De kunde inte se att 3:e Internationalen hade gett nya impulser för frammanande av världsrevolutionen, men däremot genom sina verkningar i de olika länderna blivit ett hinder för arbetet för den sociala revolutionen. För *"F. S."* måste ett erkännande av den nya Internationalens riktningslinjer bli ett fullständigt slag i ansiktet. Om vi erkänner dem, måste vi från och med i morgon bekämpa de organisationsformer och den anda som vi hittills agiterat för. Det måste alltså först bevisas, att vår nuvarande ståndpunkt icke är tillfyllestgörande längre.

Solidaritet har under *Chr. Christensens* ledning redan på visst sätt bundit sig för den uppfattning 3:e Internationalen gör sig till talsman för. I flera veckor i sträck har man belastat tidningens lilla utrymme med huvudlinjerna och alla motiverin-

garna för dessa. För Danmarks del kan man alltså inte klaga över, att det inte tagits nog hänsyn till diplomaternas internationals skriftliga order.

Det är självklart att sådana som förhållandena nu är måste en uppgörelse träffas mellan den bolsjevistiska och den syndikalistiska riktningen inom *Fagoppositionen.* Det är löjligt att organisationen som sådan uttalat sig för syndikalistiska arbetsmetoder, samtidigt med att organisationens dagliga tidning fylles med artiklar som förklarar dessa arbetsmetoder för — kontrarevolutionära.

Det dröjer heller inte länge förrän en kongress måste inkallas, ty såsom det nu går, varslar det om såväl organisationens som *Solidaritets* undergång.

Lauritz Hansen.

är en av syndikalismens allra första talesmän i Danmark. Sprudlande av energi och livskraft befinner han sig ständigt i aktivitetet för sina idéer. Chr. Christensen brukade kalla honom en »hårdkokt materialist», men under den något krassa ytan gömmer han mera verklig idealism än de flesta. En lång tid fackoppositionens ordf., men blev sedan sekr. för Dansk Federalistisk Sammenslutning. Slapp 1919 ut från ett års fängelse. Liksom Storgaard »kontrarevolutionär.«

Red.

Och på denna kongress kommer det alltså att avgöras huruvida fackoppositionen i Danmark skall träffas av samma öde som i Norge, läggas under ett politiskt partis kontroll, för att därefter slukas upp av den partipolitiska propagandan.

Man skall inte försvärja något. Den våldsreaktion, som nu är den förhärskande, föder lätt pessimister, och icke minst i Danmark. Där ligger den revolutionära rörelsen i stagnation, i dödvatten, och i detta dödvatten fiskar diplomaterna med den allmänna regeln: härska genom att splittra. De politiska socialisterna i Danmark ha gjort många angrepp för att få den revolutionära rörelsen under sitt inflytande, men alltid ömkligt misslyckats. Nu bygger man på *Chr. Christensens* inflytande och auktoritet som en där kan riva folk med sig genom sina talegåvor.

Vad kan man vänta sig efter den kongress som F. S. kommer att inkalla?

Om kongressen kommer att uttala sig för anslutning till 3:e Internationalen, upphäves organisationen i sin nuvarande form, och blir väl sammansluten med det lilla vänstersocialistiska partiet, ty det får ju icke finnas mer än ett parti i varje land.

I så fall lämnar naturligtvis alla syndikalister organisationen, och det är utsikt till, att man samlar sig om en uppgift som till dels har försummats: agitationen för den självständiga landssammanslutningen av fria fackföreningar som bildats under namn av: *Dansk Federalistisk Sammenslutning.*

Möjligheterna för att kunna förvandla Fagoppositionens Sammenslutning till ett politiskt parti äro icke stora. Till dato ha dessa strävanden icke haft annat att uppvisa än ett förlamande av allt agitationsarbete — det är ju också ett resultat. Hur skulle man kunna vänta, att medlemmar, som i flesta fall genomlevat den illusionen som heter att tro på ett politiskt parti, som alltför gott känner vänstersocialisternas hållningslöshet, som mycket väl minnes, att de flesta av dem som nu står i spetsen för vänstersocialisterna för blott två år sedan voro med i den socialdemokratiska häxdansen mot syndikalisterna, som för att få några riksdagsmanakandidater, inte drog sig för att illojalt kasta ut ett dödfött dagblad, strax innan

Solidaritet hade sitt förarbete färdigt, — utpräglade politiska strebertyper! — hur skall man kunna tro att människor på en vecka kan förvandlas från federalister (syndikalister) till centralister (bolsjeviker); från att ha satt som sitt mål, att erövrandet av den ekonomiska makten är arbetarklassens historiska uppgift, strax vänder baken till sin övertygelse och börja agitera för erövrandet av den politiska makten? Det hjälper sannerligen icke, att man slår om sig med frasen — kontrarevolutionär. Ty anhängarna av den ekonomiska linjen kan med lika stor rätt bruka ordet kontrarevolutionär mot de danska bolsjevikerna, som icke kunna bli annat än förnyare av arbetarnas tro på den politiska överbyggnadens nödvändighet. Mellan bolsjevism och syndikalism kan det inte finnas några föreningspunkter.

Därför är det heller icke stor sannolikhet för att Fagoppositionens Sammenslutning kommer att gå med i de statssocialistiska diplomaternas nya international.

Brottstycken ur en artikel.

— — —

Bolsjevism och syndikalism vill, beträffande spörsmålet om revolution, betyda valet mellan att bygga revolutionen på den väpnade makten, eller på arbetarnas ekonomiska makt organiserad med revolutionen för ögat.

— — —

På den ena sidan: partiledning, tron på nya gudar och upprättandet av en ny militärdiktatur över massorna.

På den andra sidan: propaganda för revolutionär samling av arbetarna till självständig kamp för erövring av den ekonomiska samhällsmakten genom deras ekonomiska organisationer och dessas utveckling till att bli organ för det ekonomiska samhällslivets funktioner.

Det är vad världens arbetare ha att välja emellan, när de skola taga ställning för eller emot Moskwa-alternativet.

— — —

Jag anser den ryska diktaturens världsmarsch för omöjlig, därför att Vesteuropas arbetare ha överskridit det intellektuella utvecklingsstadium, som möjliggör denna diktatur, och jag tror, att om Vesteuropas arbetare gjorde sin plikt och skaffade Ryssland fred utåt till, så skulle de ryska arbetarna själva reagera mot partidiktaturen över arbetarklassen och bryta den.

Men jag tvivlar på andra sidan icke ett ögonblick om, att en världsrevolution, som ett plagiat av Ryssland, istället för socialismen skulle komma att betyda en statskapitalistisk fas med ett funktionärvälde, som hastigt skulle utveckla sig till en olidlig byråkrati, som under den nya fasen skulle fylla den roll kapitalister och småborgerskap spelar nu.

— — —

För syndikalister borde saken ligga tämligen klar, ty det har ingenting skett, som förrycker det minsta i syndikalismens grundsättningar.

Jens Storgaard.

Till Vesteuropas arbetare!

Av *MARIA SPIRIDONOVA.*

***

Åter en gång får *Röda Fanor* tjena som förmedlare mellan Rysslands tyranniserade revolutionära socialister och världsproletariatet, och bolsjevismens gammalfrälsta och nyfrälsta apostlar få ännu en anledning att spotta oss sitt kontrarevolutionärer i ansiktet. Ty för dem är sanningen — som någon riktigt anmärkt — högst kontrarevolutionär. Därav måste väl också följa, att lögnen är högst revolutionär. Vi komma emellertid orädda att fortsätta vårt värv som sanningsspridare, väl vetande att världsrevolutionen icke kan byggas på lögnens grundval.

Maria Spiridonova.

I dag är det Maria Spiridonova, en rysk revolutionär med världsrykte, medlem av venstersocialistrevolutionärernas centralkommitté, som i ett flammande upprop till det internationella proletariatet belyser de ryska förhållandena, kallar alla världens arbetare till kamp mot ententemakternas angrepp mot Ryssland och varnar slutligen för III Internationalen, som i bästa fall kan utveckla sig till en internationell poliskamorra över proletariatet.

Vem är Maria Spiridonova?

År 1906, 21 år gammal, begick hon attentat mot ett av tsarismens värsta kreatur, general Suchenowski, häktades, torterades, våldtogs av officerarna, dömdes till döden men förvisades slutlinen för livstiden till Sibirien. Hela sitt liv har hon andat och levt för den sociala revolutionen, för det lidande proletariatets frigörelsekamp. Revolutionen brakta henne i triumf tillbaka till Ryssland. Hon blev en av de ledande krafterna. Kom sedan i spetsen för venstersocialistrevolutionärerna, som en tid delade makten med bolsjevikerna, kom sedan i konflikt med de senare, arresterades, förklarades ha förstörda nerver. Dessa nerver "lugnades" på det sättet, att bolsjevikerna gång på gång ställde henne inför bössmynningarna och låtsade sig vilja skjuta henne. Hon återvann slutligen friheten. Isynnerhet bondebefolkningen dyrkar henne. Naturligtvis har hon numera hedrats med titeln kontrarevolutionär. Hennes föregående belyser klart vad beteckningen kontrarevolutionär numera innebär.

Det är hon som i dag talar till världsproletariatet i följande upprop:

Till Vesteuropas arbetare!

Instängda i vårt land från alla sidor, avspärrade från hela världens arbetare medelst alla tänkbara hinder, hava vi under loppet av två år varit tvungna till fullkomlig tystnad och kunde icke ens viskande säga det, som vi hade lust att skrika ut av full hals.

Ja, till och med nu, då denna möjlighet erbjudes, avhåller tvivlet oss att vara fullt uppriktiga, icke för att det vi vilja säga icke är sanning, utan för att detta måste göras inför Vesteuropa i dess nuvarande skepnad.

Den vesteuropeiska bourgeoisien visar sina av kriget vässade tänder, den har under den senaste tiden förfärdigat så moderna och olikartade redskap till kuvandet av frihetsrörelsen, blivit så van vid gränslös blodsutgjutelse, är så slug, så principlös och mäktig i denna kamp, att man gärna är villig att slå sig i förbund med själva Satan, blott för att bryta dess blodiga makt. Men för närvarande framträder allt tydligare nya krafters makt — de arbetande klassernas, och det blir allt mer omöjligt att underordna sanningsprincipen de praktiska hänsynen. Dessa nya krafter, vilka bereda sig att besegra den gamla världen med dess förtryck, ondska och bedrägeri, måste vara beväpnad med stor historisk erfarenhet, de måste veta hur de skola kämpa för sina rättigheter och intressen.

Och vår solidariska kamp med dem på denna sidan gränsen får icke föras som jagt efter en tillfällig framgång, för vilken priset blir socialismens och revolutionens förfall.

Ställningen har blivit sådan, att om vi berätta hela sanningen av vad som sker hos oss i Ryssland, skulle bourgeoisien begagna sig av denna sanning för att blanda korten och förklara det maktägande partiets förbrytelser vara revolutionens synder och därmed göra denna förkastlig. Om man däremot tiger och med tystnad överhöljer alla de med vår revolution förknippade och nu grusade förhoppningar och vyer, om man förtiger de fruktansvärda brott, som partidiktatorerna begå mot de ryska arbetarna, förtiger att man bedrager hela världens arbetare med en fiktion om revolutionen och den socialism, som påstås vara rådande i Ryssland, det betyder detsamma som att påskynda vår revolutions sorgliga och skamliga slut och att även världsproletariatet kommer att gå samma villovägar, som oundvikligen komma att leda det till samma krasch.

För världsrevolutionens seger och för våra och de arbetandes livsintressen, måste tystnadens sigill bortrivas, förintande den tillfälliga fara, som däri ligger, genom den skadeglädje och det skvaller den kommer att framkalla hos bourgeoisien. Om världen i kraft av kapitalismens, av ekonomiska orsaker beroende utveckling, imperialistiska krig och revolutionslustens hopande hos de arbetande, inträtt i ett stadium av katastrofiska omvälvningar, så kan varken ondskefull agitation eller bourgeoisiens tendensiösa utnyttjande av vårt sanningssägande, förhindra det största historiska ögonblickets inträffande. Och det ögonblicket kommer, och vi måste av detsamma taga allt för de arbetandes seger och tillbakavisa allt som kan undergräva denna slutliga seger.

Vår revolution försiggår i ett efterblivet agrarland, där den jordbrukande befolkningen uppgår till 80 proc. Ryssland hade en hel rad förutsättningar, som jälpte det att igångsätta en enastående revolution i världen — en omvälvning till grunden av alla ekonomiska förhållanden, en omgestaltning av hela dess ekonomiska liv. Kapitalismens ungdom, bourgeoisiens svaghet och bristande livskraft, som endast upprätthölls av kejsarmakten och som utan dess understöd omedelbart sönderföll, den största delen av den ryska hushållningens — böndernas — oberoende av det utländska kapitalet, bondeklassens nationella egenart, dess liv och hushåll och dess stora behov av en social omvälvning, och slutligen de för den ryska socialismen förhandenvarande rika källor

av den sekelgamla västeuropeiska erfarenheten i frågan om arbetarklassens befrielse — allt detta och många andra omständigheter skapade hos oss under det imperialistiska kriget, möjligheten för en revolutionär explosion och den därpå följande utvecklingen av revolutionen.

Och den utvecklade sig med dittills i hela världen oanad kraft. Samtidigt med självhärskardömet störtades nästan ljudlöst feodalernas och den inhemska bourgeoisiens makt; landet med dess rikedomar och dess jord låg för de arbetandes fötter och kom i deras besittning.

Men arbetarna, förtroendefulla, barnsligt naiva, icke organiserade som klass, anförtrodde sin makt åt partierna, vilka det ena efter det andra läto folket känna, att deras hand var lika tung som den föregående myndighetens, som var de härskande och maktegande klassernas befallningsman.

I juli 1918 var vårt parti, som samarbetade med det kommunistiska, tvunget att skarpt bryta med det senare i striden för bondeklassens intressen, som de venstersocialistrevolutionäras parti framförallt företrädde, likaväl som internationalens idéer, vilka partiet försvarade med uppbjudande av alla sina krafter, ja, så långt att det nästan offrade sin existens, då det ensamt utmanade den tyska imperialismen. Därefter kom den kommunistiska regeringen och tog ensam makten.

Det kommunistiska partiets program, fullt av marxistiska fördomar beträffande bondeklassen, utmärker sig genom fullkomlig oanvändbarhet i betraktande av de säregna ryska agrara förhållandena. Hos oss utgör industriproletariatet 3—5 proc. av befolkningen, de jordbrukande arbetarna däremot, som äro i behov av en social omdaning, utgöra 75—80 proc. Vårt stadsproletariat är bundet vid bondeklassen med de starkaste såväl ekonomiska som politiska och familjeband. Klassförhållandena inom landet gjorde att en diktatur *allenast* stödd av industriproletariatet var otänkbar. Hade däremot de båda arbetande revolutionära klasserna slagit sig ihop, så skulle revolutionsbyggnaden gjorts fast och ointagbar.

Men så har också det styrande partiets dogmatiska och blinda politik hastigt ledt till en fullkomlig motsättning mellan dess och de arbetandes intressen, ledt till brytning med de arbetande bondemassorna, vilka blevo uteständga från delaktighet i revolutionen, just de som bildade kärnan av den ryska arbetande klassen och *utan vilkas skaparkraft och ekonomiska uppsving inget framåtgående hos oss är möjligt.* Bondeklassen blev endast ett objekt för den mest hänsynslösa exploitering från statens sida. Den blev leverantör av spannmål, råvaror, livsmedel, boskap och folk, men saknade möjlighet att få något politiskt inflytande på landets förvaltning. Inskränkandet av den sociale grundvalen för makten, förbudet för alla andra revolutionära och socialistiska partier att existera fritt, brytningen med de arbetande bondemassorna — allt detta tvang den kommunistiska regeringen att söka sitt stöd på annat håll, och dessa nya stödjepelare blevo byråkratien, militärkasten och den gamla ochranan, vilka tre grupper omätligt vuxit i omfång. Det kommunistiska partiet, som från början gjorde det stora felet att försöka utnyttja den gamla statsapparaten för sina egna syften, begick ett ännu större fel genom att sätta detta fel i system. Det tog av den gamla världen all dess ruttna kvarlåtenskap, som från första början infekterade dess psykologi och förgiftade på förhand framtiden i dess linda. För att kunna hålla makten i sina händer övertogo kommunisterna bourgeoisiens militära försvarsmekanism, tillsammans med den gamla maktens karaktär och metoder. De satte igång med alla de av folksjälen förbannade instituterna: dödsstraff med och utan dom, den andliga censuren, hycklande domstolar, polisen, ochranan och spioneriet, provokationer, armén, drillad med käpprap och hänsynslösa arkebuseringar. Sedan de fått denna, det kända förtryckets apparat, i sina händer, vältrade de sig med all sin tyngd på de arbetandes skuldror, påstående att detta skedde i arbetarnas intres-

se och till deras fördel. Och därför pågår nu sedan två år en oavbruten strid och krig mellan regeringen och den upproriska och motsträvande arbetarklassen, vilken partiet påstår sig representera och försvara. Denna inre front leder till en icke mindre ruin av landets ekonomi och psykologi, än den yttre, men bringar dessutom landets försvarskraft mot världsreaktionen ned till ett minimum. Vår fega och förrädiska bourgeoisi kämpar icke inom landet, utan gömmer sig bakom det utländska kapitalets bajonetter utom Rysslands gränser, och bolsjevikernas väsen och skrik om komplotter äro uteslutande fabricerade av Vetjeka (Utomordentliga kommissionen för kontrarevolutionens bekämpande. Övers.) och utgöra endast trics och bluffar beräknande för de illa initierade åhörare i utlandet. Den inre fronten och objektet för det grymmaste förtrycket av denna statspress äro 95 proc. av den arbetande befolkningen.

Följden av imperialistiska och inbördeskrigen, den av doktrinärt vanvett dikterade brottsliga politiken, som den kommunistiska regeringen för, har ledt landet till ett fasansfullt läge:

1) Den territoriella splittringen och isoleringen;

2) I industriellt avseende: — fullkomlig ruin, frånvaron av maskiner och bränsle, produktivitetens tillbakagång, sedan den ersatts med s. k. militärisering, en dödande byråkratisering av hela hushållningssystemet och deklasseringen av proletariatet, som nästan alldeles försvinner från den politiska arenan.

3) Vad angår agrarfrågan: — ojämn fördelning av jorden tack vare vägran att genomföra en jordreform, därigenom jordbrukets förfall, konstlat tillintetgörande av grundvalarna för böndernas liv och hushållning och framtida pånyttfödelse, nämligen bysamhället; förstörandet av utsikten till ett snart uppsving genom utrotandet av boskaps- och dragdjur, inventarier samt lamslåendet av det fria initiativet.

4) I avseende å livsmedel, transport och varuutbyte: — bajonettens makt att framtvinga livsmedlen hos lantbefolkningen för städerna, vilket framkallar fientlig stämning mot städerna och gör staden till landsbygdens blodsugande parasit och exploitör; kommunikationsväsendets förfall, frånvaron av förbindelser mellan de olika hushållningsområdena, frånvaron av såväl varuutbyte som varor och produkter, i stället härskar smyghandel och den vildaste spekulationen med fantastiska pris på alla nödvändighetsartiklar.

5) Den militära frågan: — en vansinnig överansträngning av landets krafter i militaristiskt avseende, varvid det styrande partiet söker giva det hela skenet av patriotisk betydelse, som emellertid stöter på fullkomlig likgiltighet från arbetarnas sida, vilka drivas till fronten medels bajonetter, kulor och straffexpeditioner, som lägga hela byar öde.

6) I politiskt-administrativt avseende: — ett ovanligt uppsving av byråkratismen, som genom sin överlägsna polisapparat förgriper sig på innevånarnas i Ryssland såväl ekonomiska, politiska som personliga liv; obegränsat godtycke i händerna på myndigheterna, använd för auktoritetens upprätthållande; en oerhörd terror råder, en terror lika grym och ibland grymmare än vitgardisternas. Skillnaden äro endast föremålen. Vitgardisternas bödlar utkora sina offer huvudsakligen bland judar och fångna rödgardister. Hos den kommunistiska regeringen äro offren utom "innevånarne" i allmänhet, i övervägande antal fall bönderna, vilka utrotas i massor för deras olydnad mot myndigheterna. Den röda armén drillas medelst arkebuseringar, och proletariatet kuvas medelst lockouter, arrester och koncentrationsläger.

Det bolsjevikiska godtycket framkallas av den politiska ställningen i allmänhet. Ett i sanning konstnärligt system av spioneri och provokation, i vilken alla medlemmar av R. K. P. (Rysslands Kommunistiska Parti, övers.) deltaga, frånvaron av yttrande-, tryck- och församlingsfrihet för de arbetande, såväl som valrättigheter i råden och andra institutioner, dödsstraff medelst domstol, dödsstraff utan dom och rannsakning, tortyr i "Vetjeka" och vid kuvandet av bondeuppror — kroppsbestraffningar med laddstakar, remmar, piskor och spön, som användas vid massexekutioner. Detta system omöjliggör allt motstånd mot den kommunistiska terrorn.

För att kunna uthärda den långa tidsperioden till den gryende världsrevolutionen bryter ut måste man bygga på ett starkt klassfundament, d. v. s. på proletariatet och bönderna. Detta blev dock icke gjort. Först var orienteringen djupt radikal och sedan söktes efter förbindelser med imperialisterna. Kommunistiska regeringens politici trodde alltid på en snart förestående världsrevolution, vilket har gjort att de arbetande icke hava någon annan utväg än bolsjevikernas fall och införandet av en verklig fri Rådsmakt.

Emellertid gör ententens oavbrutna anfall på sovjetrepubliken att bolsjevikernas makt inom landet stärkes och giver dem skenet av fosterlandsförsvarare, delvis t. o. m. rättfärdigar deras djuriska förtryck av den arbetande befolkningen vid landets militarisering, och därigenom med eller mot sin vilja samla omkring sig alla försvarsvänliga revolutionära partier. Ett nytt härnadståg från världsbourgeoisiens sida mot Ryssland kommer icke att krönas med seger varken över kommunisterna eller landet. Huru stort än de arbetande massornas hat är mot den nuvarande regeringen, och det är stort, huru absolut förkastlig den anses av alla ryska existenslösa revolutionära partier, såväl försvarsvänliga, som internationalistiska, så kommer varken den utländska eller inhemska bourgeoisien att få komma in till oss, kosta vad det vill.

Detta störtregn av krig, som världsreaktionen påtvingar Ryssland, under det internationella proletariatets brottsliga tystnad och overksamhet, uttömmer endast dess krafter och avlägsna endast den för oss enda möjliga historiska utvägen. Ryssland har förvandlats till en levande klump, som genomgår ständiga lidanden av hunger, köld, sjukdomar, krigets fasor och kommunistisk terror. Rysslands arbetare sträcka sina händer till Eder, våra bröder och kamrater, hela världens arbetare, med bön om hjälp och med vredgad förebråelse för så lång overksamhet.

I händelse av fortsatt intervention äro Rysslands lidanden oräkneliga, liksom dess motstånd mot objudna hjälpare kommer att vara hårdnackat, men problemet förblir dock olöst. I händelse av seger över nya inkräktare kommer den kommunistiska reaktionens röda imperialism att triumfera, med historisk nödvändighet indragande Ryssland i nya och militära äventyr. På så sätt är det för lösningen av vårt problem nödvändigt att i alla händelser upphäva blockaden och göra slut på interventionen. Upphör denna och erhålles ekonomisk hjälp och livsmedel utifrån, då komma arbetarna, som nu äro ytterligt hetsade av yttre och inre terror, att vinna nya krafter för sitt befrielseverk, för skapandet av nya hushållningsformer, för höjandet och utvecklandet av produktionen och för att läka sina sår. Genom full skaparefrihet och fritt initiativ, ernått av industriproletariatet och bönderna genom vandringen av denna golgataväg, kommer äntligen alla möjligheter att öppna sig för folkets krafter att blomstra upp och den nationella ekonomin att utveckla sig. Genom fri federation av professionella och kooperativa sammanslutningar av arbetande, som ovillkorligen skola omfatta alla grenar av hushållningslivet, inom produktionen, utbytet och distribueringen. Genom fri politisk federation av alla nationella och kulturella skapelser, utan allt tvång och förtryck, skapas en organisk vävnad av samhällssolidaritet, skapas möjlighet för förnyelse och uppväxt.

Eder pliktkänsla och Edert samvete, kamrater arbetare, bjuder Eder, att Ni icke tillåter Eder bourgeoisi begå nya våldsakter mot Ryssland. Eder värdighet och klassmedvetenhet ålägga Eder plikten att tillbakavisa varje försök att påtvinga den gryende revolutionära rörelsen hos massorna en partidiktatur, som bakom Eder rygg underhandlar om att ta-

ga makten över Eder i sina händer. Den i Moskwa nu sammanträdande s. k. III Internationalen har icke kunnat nedlåta sig att från det mätta, paradaktiga Kreml's tinnar gå ner till kasärnerna, fabrikerna, landsbygden och i Utomordentliga Kommissiones källare, där det ljuder som en enda suck av veklagan från förtryckta arbetare och bönder, där det genljuder av skott mot levande människor, som stöna av smärta och skräck.

Kamrater arbetare, frukta för denna nya sammansvärjning, som förberedes i stort. Dess resultat kunna bliva mera tragiska för Eder, än den gamla världens politiska skojares komplotter. Under R. K. P:ets ledning och hegemoni kan intet ernås för världsproletariatet utom en allmän världsomfattande "Vetjeka", där Edra bästa förhoppningar och tankar komma att begravas, där Eder kraft till självständighetssträvan kommer att krossas och där möjligheten för Edra befriande revolutioner komma att slockna under den självhärskande centralismens dödande andedräkt.

Rädens att från de nuvarande kapitalistiska eganderättsgruppernas piska falla in under en okontrollerad partistats järngissel. Bygg Eder makt på Eder själva, hur mycket Edra kommande blodsdiktatorer än nu söka posera som välgörare.

Partierna formulera Edra fordringar och tjäna Edra intressen, som ock sina och Edra ideal, de kunna och böra vara idéella ledare, rådgivare, lärare, men icke herrar. Detta säger Eder en av representanterna för ett stort, på millioner arbetande sig stödjande parti, som under dessa år fått genomgå en skärseld av de största prövningar. Vårt unga parti, som växt upp på grunden av det gamla Socialist-revolutionära Partiet och på grundvalen av folkets elementära revolutionära kraft, stod vid revolutionens början vid makten tillsammans med bolsjevikerna och har sålunda andligt och fysiskt kommit i beröring med makten, i vars natur det alltid finnes något fördärvande. Vårt parti uppgav makten frivilligt och mottog förföljernas slag från den kommunistiska regeringen. Under loppet av två år utsattes vi i vår hungriga och kalla underjord för förföljelser, provokation och hysterisk hämnd från bolsjevikernas sida. Våra kamrater sitta i de Centrala och Sibiriska fängelserna under mycket svår regim, hungrande och under $1^1/_2$—2 år avskilda från livet. De dö av tyfus, hungersjukdomar och av kulor vid flyktförsök. Våra familjer utplundras i grund ifall en eller två av dess medlemmar häktas, deras bohag plundras, fäder, mödrar, hustru, barn tagas som gisslan.

Vi såg ingen räddning och intet försvar, enär vi i kraft av vårt program och taktik och vår blodstrohet till de arbetande äro de exploiterande gruppernas största fiender och vår utkomstkälla endast är det hemliga understöd vi få av våra arbetare och bönder och vår entusiasm för sanningen av våra idéer. Därför tego vi i 2 år och klagade icke, huru än våra lidanden — personligen och som parti — ibland voro himmelskriande.

Vad betyda vi jämnförda med våra bröder — bönderna och arbetarna och deras oerhörda lidanden, bedragna som de blivit på deras ljusa tro på socialismen, andligt dödade och slagna i bojor till händer och fötter!!! Och först nu i vår och Eder revolutions namn, med vilken alla våra angelägenheter och utsikter äro sammanlänkade, meddela vi Eder *kamrater, vår förskräckliga erfarenhet, enär vi icke anse oss hava rätt att längre förtiga den, av rädsla för att I kunnen bliva offer för samma bedrägeri och våld, för vilka de ryska arbetarna och deras stora revolution gå under.*

1920 28 juli.

Kristusdyrkan och världsförbättring.

Av *AXEL ANDERSSON.*

Aldrig tillförne ha vittskilda och diametralt motsatta åskådningar visat sådan tendens till enhetlig och samstämmig uppfattning om världens tillstånd, som just i dessa dagar.

Det ekonomiska och politiska livets katastrofala utveckling, och den därav följande eller därmed förknippade andliga försumpningen, har hos alla de riktningar, som äro uttryck för samhälleligt liv, uppkallat en protest och reagens, vilken från alla sidor utmynnat i ett nära nog absolut utdömande av det nuvarande samhällstillståndet.

Alla kräva en ändring, en samhällsförbättring. Men v a r i denna förändring skall bestå, och v i l k a m e d e l som skall användas, för att åstadkomma en radikal samhällsförbättring — därom är man långt ifrån enig.

Orsaken härtill ligger främst i olika klar uppfattning av tillståndet, men också i en skiljaktig uppfattning av orsakerna till detsamma, vilket dock allt bottnar i olika livsåskådning och världsförklaring.

En riktning företräder uppfattningen, att endast genom en grundlig r e v i s i o n av de social-, national- och individualekonomiska principerna — kortare: egendomsrätten — kan en varaktig o. till samhällsharmoni ledande förändring åstadkommas. Denna riktning anser, att i och med en dylik revision — som egentligen är revolution — skall den politiska dekadensen och den andliga försumpningen, om icke helt försvinna, så dock berövas källan till det onda, av vilket den är ett symptom och därmed av sig själv, om ock först småningom, försvinna.

En annan riktning uppfattar det onda, varav världen lider, såsom varande av övervägande politisk natur. Och söker i följd av denna sin uppfattning finna nya och skenbart sundare former för det politiska livets uttryck. Staten betraktas av denna riktning som ett etiskt väsen av, om icke absolut, så dock högre dignitet, och förmenar, att denna samhällsinstitution, genom lämplig lagstiftning skall kunna råda bot på det onda varav tiden och samhället lider.

En tredje riktning ser världens onda huvudsakligen som en andlig sjukdom och vill bota denna genom att för tiden mana fram nya eller gamla, delvis glömda ideal. I »själarnas kultivering», som det ibland uttryckes, ser denna riktning det enda, eller i varje fall mest rationella botemedlet. Denna riktning håller före, att det icke är bristande f ö r m å g a, utan bristande i n s i k t och v i l j a, som åstadkommer tidens sjukdom. Genom att för människorna framlägga ett moralfilosofiskt chema — med eller utan kristligt religiöst inslag — samt påvisa, att detta en eller flera gånger blivit förvärkligat av historiska personligheter, vill denna riktning giva människorna en moralisk norm, inom vilken de skola kunna föra sig själva och alla samhälleliga förhållanden till en sund utveckling.

*

Till någon av dessa huvudriktningar kunna alla de inbördes kivande och splittrade »världsförbättrarerörelserna» hänföras; alla äro blott mer eller mindre modifierade variationer av dessa tre huvudriktningar.

Men en annan uppdelnig, med av-

seende på uppfattningen, kan också göras; alla kunna — efter ett annat systematiseringschema — inrangeras i två stora grupper: den *teologiska* och den *icke-teo*logiska gruppen *.

För den icke-teologiska gruppen gäller samma synpunkter och metoder som de, vilka positivisterna bruka för bedömandet av samhällsspörsmål och utveckling; de räkna blott med erfarenhetsfakta, som efter grundlig kritisk prövning visat sig vara vad de gives ut för. Dess åskådning blir således realistisk och bygges på en av kritiken säkerställd empirisk grund. Att denna åskådning icke bottnar eller utmynnar i någon krass materialism, är ju självklart; de samlade erfarenhetsrönen äro ojäviga vittnesbörd för utvecklingstanken och denna blir — ofta på ett mindre abstrakt sätt — föremål för en *tro*, som ger denna grupp en pägel av idealism.

Till denna grupp av »samhällsförbättrare» hör i främsta rummet syndikalister och ungsocialister, och hit måste också räknas socialdemokraterna — bedömda efter deras teori och program, som dock oftast visar ringa harmoni med deras praktiska verksamhet.

Den grupp, vilken jag här — på grund av dess betraktelsesätt — vill kalla den teologiska, har en till den ovannämnda gruppen fullt antipodisk åskådning. Medan den ovan omtalade gruppen går från en erfarenhetsmässigt grundad kunskap om fakta till tro, så går den teologiska gruppen från tro till kunskap. Och märk: blott till *sådan* kunskap som överensstämmer med tron. Även denna riktning bygger skenbart på fakta, men den använder härvid ingen sträng kritikmetod för att sovra fakta av reelt och historiskt värde från sådana fakta, som blott ha en grumlig tradition eller ofullständig belysning. Denna grupp är med andra ord lika irrationell i sin metod som den förra gruppen är rationell, och följden av detta blir, att den till slut utkrialliserar en åskådning, som gång efter annan måste komma i en alltid olycklig konflikt med livet.

*

Livet är en återupprepning av fakta och händelser; det som en gång skett kommer förr eller senare åter i mer eller mindre modifierad form, men alltid med bevarad kärna och karaktär. Den som räknar med detta och söker samla alla tillgängliga historiska fakta till en harmonisk världsuppfattning och livsåskådning, skall därmed äga en någorlunda säker — men aldrig absolut — måttstock varmed den egna tidens tillstånd, rörelser och problem kunna mätas och värdesättas.

Genom jämförelse med de symtomer, som föregått eller beledsagat vissa historiska fakta med den egna tidens tillstånd, skall man då kunna förutsäga vad som ungefärligen skall inträffa i en senare tidsperiod. Härmed möjliggöres för människan att »göra historia»; genom att i händelseförloppet inskjuta medvetna viljeakter, kan utslaget bli, möjligen ej det åsyftade, men säkert annorlunda än det eljest skulle blivit.

Med absolut kännedom om de historiska fakta och med fullständig förmåga till värdering, skulle det vara möjligt, att efter människovilja leda händelseförloppet och vrida utvecklingen in i de önskvärda banorna.

*)En av den teologiska gruppen gouterad uppdelning kallar den teologiska gruppen "idealister" och den icke-teologiska "materialister", men detta är en falsk värderingsmetod. Idealister, i ordets egentliga mening finnes i lika stort antal bland dem, som jag räcknar till den icke-teologiska gruppen; och materialister — i den mening de med teologiska synpunkter bekajade använda begreppet — finnes i stor om ej övervägande antal inom det teologiska lägret.

Men nu är den mänskliga kunskaps- och omdömesförmågan mycket ofullständig, varför blott en del fakta kunna fattas och göras fruktbärande. Detta blir dock ingen ringa vinst, såvitt de uppfattade historiska fakta värkligen äro vad de gäller för —, d. v. s. om de tillräckligt kritiskt sovrats — samt om det ej räknas med andra krafter än dem, som kunna hänföras under rubriken »naturliga». Har man däremot bland sina fakta sådana, som ha en pseudo-realistisk eller spekulations-historisk karaktär, då blir den av eller med dem sammanfogade livsåskådningen *falsk* och skall städse visa sig oduglig, som ledning vid bedömandet av tidens händelser. Ja, än mer, en av okritiskt godtrogna fakta hopfogad livsåskådning — eller en sådan, i vilken livsfrämmande krafter räknas som reala faktorer — skall städse ställa sin bärare i opposition mot livet, och livet i fiendskap till densamma.

En livsåskådning är den grundval, varpå personen bygger sitt liv, och den form, vari detta gjutes; ett liv byggt på och format efter en falsk livsåskådning skall erbjuda bilden av ständig disharmoni. Livet erkänner intet som ej med det står i harmoni. Liksom kroppen anstränger sig att bortstöta de í den inkomma främmande eller skadliga elementen, så gör livet detsamma med livsåskådningar, som ej stå i samklang med dess väsen.

*

Det karaktäristiska för den åskådningsriktning jag kallar den icke-teologiska eller naturliga är dess försök att grunda hela sin livsåskådning på erfarenhetsfakta samt dess strävan att ur sådan härleda sin uppfattning och sitt omdöme om nutid och framtid. Genom att så göra, och genom att *aldrig* räkna med annat än *naturliga* orsaker, vinner den ovillkorligen dels förmåga att hävda sig i nuet och dels förmåga att inrätta sitt liv efter vad som — djupt sett — *måste* komma.

För denna riktning kan livet ej bjuda på några överraskningar, utom vad det gäller detaljerna, lika litet som naturen kan överraska med några »under». Någon ödestro eller tro på ingripande i världsprocessen av något obekant i världen immanent eller utanför världen stående transcendentväsen kan hos denna åskådning aldrig smyga sig in. — Den har således ingen plats vare sig för en kyrkkristen dogmatisk gudstro eller en extrem marxistisk fatalistisk uppfattning om en predestinerad socialutvecklingsprocess. — Denna åskådningsriktning föregiver sig alls inte kunna leda livets gång och världens utveckling, men kan, genom sin kännedom och räkning med endast fakta och naturliga orsaker, anpassa sig efter livet, där den ej genom medvetna viljealster kan ändra något. Härigenom har, enligt mitt subjektiva förstånd, denna riktning största kapacitet att bli »världsförbättrare» och skapare av denna harmoni, efter vilken världen nu suckar.

Annat är förhållandet med den åsiktsriktning jag nämner den teologiska. Denna angiver såsom en av världs- och livsprocessens grundorsaker något utanför all erfarenhet liggande: ett transcendent eller immanent väsen, ofattligt för förståndet och av de kristna kallat »gud». Då detta väsen, denna faktor i processen, — antingen fattat som tingens väsen, eller antagen som sambandet mellan tingen och fenomenen — städse undandrager sig varje objektiv kunskap, kan den teologiska åskådningen, som räknar med en dylik faktor, aldrig föda annat än en *slump*, som kan överraska med både gott och ont. Det enda viljemoment som kan rubba världsprocessen är »guds vilja» över vilken människan ingen kontroll har. Ett försök av den teologi

ska riktningen att ändå ge livsformningen och världsprocessen ett mänskligt medvetet inslag är häntydningen att man bör följa »guds vilja», vilket endast kan ske genom att — alldeles som den icke-teologiska riktningen — studera historien och samla dess fakta till ett erfarenhetskomplex. För såvitt detta gjordes av den teologiska åskådningsriktningen, skulle den bli lika kapabel, som den icke-teologiska riktningen, att bedöma och värdera tidshändelserna och av dem forma eller efter dem anpassa sitt liv, till full harmoni. Men nu är med den teologiska åskådningen det säregna, att den tror sig ha andra vägar, än den vanliga sinliga iattagelsen, för att komma till kunskap.

Jag vill i detta sammanhang icke vidröra det känslobetonade intuitiva tänkandet, som är den teologiska åskådningens kungsväg till »sanningen», utan tänker här närmast på denna riktnings åsikt, att »världsviljan» en eller flera gånger fått en materiel manifestation, som tydligt och en gång för alla fastslagit vad människorna har att göra för att nå fram till en radikal världsförbättring och livsharmoni. Varje den teologiska åskådningens försök att samla historiska fakta går ut på, ej att lära känna livet och dess lagar, utan att lära känna sådana fakta, som kunna ge bekäftelse — eller i varje fall ej motsäga — de lagar för livet som denna materialiserade »världsvilja» — eller mänskoblivna gud — en gång skall ha förkunnat.

Denna åskådning söker således ej att upptäcka livets villkor och villkoren för en harmonisk utveckling; villkoren och lagarna härför tror den sig äga. Den har alltså en viss *förutfattad* mening — söker ingen — och hela dess strävan går ut på, att med mer eller mindre äkta, men i regel ganska kritiklöst antagna »fakta» styrka denna sin mening. Den naturliga, av motsatta riktningen använda vägen och metoden, är, att på de med kritiskt sinne antagna fakta grunda en erfarenhetsbetonad kunskap och som slutstenen på denna lägga en av kunskapen betingad livsåskådning, i vilken *tron* ingår som integrerande, avrundande del. Den teologiska åskådningsriktningen går motsatta vägen; dess grundsten är tron och all kunskap tjänar blott till att argumentera för den.

Då den teologiska åskådningens representanter, i sina ofta förtvivlat energiska försök att påtvinga livet och dess utveckling sina lagar, ständigt komma till korta, borde ju detta lära dem, att deras förmenta kunskap om den gudomliga världsviljan aldrig kan föra till världsförbättring. Men de vilja ej — kanske *kunna* ej — se detta. Liksom de en gång förklarade, att om bibeln och vetenskapen ej överensstämde, så var felet hos vetenskapen, så mena de också att livet — som återspeglas i vetenskapen — är felaktigt — aldrig deras normer för och läror om ett harmoniskt liv.

Genom att omfatta en traditionellt grundad tro på, att den högsta sanningen en gång för alla är uttalad, blir den teologiska riktningen — medvetet eller omedvetet — bärare av en mot utvecklingen stridande idé: livets högsta harmoni kan icke danas utan genom efterlikning, ty livets och harmoniens högsta uttryck har redan en gång varit förverkligat. Enligt denna uppfattning kan således ingen harmoni el. världsförbättring uppstå, annat än som *imitation*. Därmed har denna åskådningsriktning förnekat personlighetsvärdet — ty ett personlighetsvärde tillmätes blott det originella och skyddande, aldrig det imiterade och skapande, aldrig det imiterade och efterliknade.

Denna riktnings program för »världsförbättring» blir således, att

bryta utvecklingens kontinuitet och föra världen och människorna *tillbaka* till tro på och omfattande av ett historiskt passerat ideal. Mot detta vore i och för sig blott den anmärkningen att göra, att det är ett fåfängt strävande, men då därtill kommer, att det som historiskt fakta antagna idealet ofta ej har med historisk realitet att skaffa, blir det hela en akt av kritiklös godtrogenhet, som till slut måste utmynna i just det onda från vilket det skulle vara en räddning.

En inom den teologiska åskådningsriktningen allmän bekant världsförbättraregrupp är anhängare av den kristna åsikten, vilken gör Kristus eller Jesus till »världsviljans» högsta manifestation. Kristus blir därför det ideal och den norm som — förvärkligad — allena innebär den radikala förändring av världen, mot vilken alla sträva.

Att bli »kristuslik», d. v. s. att i görligaste mån förvärkliga Kristi lära och efterlikna hans handlingar, skulle, enligt denna åsikt, föra till full livsharmoni.

Det vill med andra ord säga: att förneka eller bortse från den utveckling, som kommit till stånd sedan detta ideals förmenta historiska framträdande, och medvetet bortse från och ej gagna de därav skapade såväl svårigheterna som möjligheterna till ett harmoniskt liv, skall en livsharmoni kunna skapas endast genom ett passivt inpassande av personligheten i detta ideals form och norm. Härmed förnekas betydelsen av varje utveckling, den må vara av universell, social eller personlig karaktär.

Nu har dock fastslagits som ett evident fakta, att utvecklingen är en hela tillvaron behärskande lag — en lag och ett begrepp som visserligen icke kan fullt definieras, men som dock är giltig — och att varje strävan efter harmoni måste ske i dess tecken och under dess medvärkan. Det må därför tillåtas, att man hyser grundade tvivel om att någon världsförbättring eller harmoni kan komma till stånd genom ett återvändande till och försök att realisera ett av utvecklingen passerat ideal.

Detta tvivel blir så mycket starkare, då man erinrar sig, att vid detta förvärkligande av idealet ingen hänsyn skall tagas till den personliga utvecklingen eller den riktning, den angiver. Oberoende och utan avseende härtill, reses krav på personlighetens — och därmed också samhällets — fulla underkastelse under och imitation av idealförebilden. En hypotes, som vinner allt mera bekräftelse av erfarenheten, vill ju göra gällande, att blott genom personlighetens, av yttre krafter ohämmade, utveckling, kan full harmoni skapas.

Hänvisningen till efterbildning av kristusidealet, skulle således — om den följdes — ej leda till personlig harmoni, och man får väl antaga — då individen är samhällets pimärelement — att ej heller samhällelig harmoni eller världsförbättring därav skulle uppkomma.

Träsnitt av J. J. Lankes.

Bolsjevikernas fackföreningspolitik.

Av *RAGNAR CASPARSSON.*

På tredje Internationalens andra kongress i Moskwa antogos som bekant en del resolutioner och förslag med avseende på bolsjevismens ställning till övriga riktningar inom socialismen och den modärna arbetarrörelsen. Samtliga uttalanden bära omisskänliga spår av den ryska uppfattning, som utformats under tiden för det ryska bolsjevikpartiets regim i det revolutionära Ryssland. Förhållandena i det bolsjevikregerade revolutionslandet ha förlett programpunkternas redaktörer till många felaktiga slutledningar beträffande den renodlade bolsjevismens bärkraft och förutsättningar på internationell botten.

De aktstycken, som Moskwakongressen lade till grund för bolsjevismens internationella verksamhet, synas verkligen bekräfta den uppfattningen, att bolsjevismen aldrig kommer att bli annat än en till Ryssland begränsad företeelse, efter som dess förutsättningar och praktiska möjligheter näppeligen lära föreligga i andra europeiska länder. Vad som isynnerhet stöter varje socialist, som gjort sig mödan att övertänka aktstyckenas innebörd utan att på förhand vara försvuren till bolsjevismen, är den ofrihetens, diktaturens och inkonsekvensens anda, som från början till slutet präglar varje uttalande i positivt riktning.

Partier, som redan äro anslutna eller önska ansluta sig till tredje Internationalen, åläggas ultimativt att fullfölja av kongressen eller exekutivkommittén utställda direktiv. Den stramt centraliserade ordning, som förefinnes mellan partierna och exekutivkommittén, skall också genomföras inom partiernas egen verksamhetskrets. Partiledningarna skola utrustas med en myndighet över partiangelägenheterna som tidigare varit okänd i väst-europeiskt partiliv. Genom en strängt genomförd centralisation skall partiledningarna sättas i stånd att avgöra varje omtvistlig situation och ställa medlemmarna inför fakta, som icke kunna avvändas eller förbigås. En sådan partidisciplin kan naturligtvis bringa medlemmarna i predikament, som de aldrig räknat med. Partimedlemmarna i ett enligt detta recept organiserat parti måste förvandlas till nummer, till själlösa automater utan egen vilja.

Om bolsjevikerna önska genomföra ett system, som med säkerhet kommer att bringa deras partiorganisationer om livet, så må det ju vara deras egen privata angelägenhet. Vilja de i Sverge följa herr Höglunds order i vått och torrt, i Tyskland Däumigs och i Ryssland Zinowjews — som sagt, det är deras ensak. Men då de förkunna sin mening vara, att lägga fackföreningsrörelsen under sin ockupation och använda denna för sina syften, så är det en sak, som hela arbetarklassen har intresse av och därför bör upplysas om.

I de bekanta »inträdesvillkoren» proklameras kamp emot »den gula fackföreningsinternationalen i Amsterdam». Huvudsaken synes därvid inte vara, att de gamla reformistiska fackförbunden reorganiseras så, att de bättre kunna tillvarataga arbetarnas intressen än hittills. Vad som är det viktigaste är, att »reformisterna och centerns män regelrätt och planmässigt avlägsnas» och ersättas med »säkra kommunister».

I punkt 10 säges: »Varje den kommunistiska Internationalen tillhörande parti är förpliktigat att föra en hårdnackad kamp emot Amsterdam-Internationalens gula fackförbund. Det måste bland de fackligt organiserade arbetarna eftertryckligt propageras för nödvändigheten av en brytning med den gula Amsterdam-Internationalen. Med alla medel skola de understödja de röda fackföreningarnas uppstående internationella organisation, som ansluter sig till den kommunistiska internationalen.

På de tyska oavhängiga socialdemokraternas kongress i Halle, där Zinowjew representerade tredje Internationalens exekutivkommitté, uttalade sig denne om Amsterdam-Internationalen i starkt fördömande ordalag. Han yttrar bl. a.:

»Jag påstår, att den fackliga Amsterdam-Internationalen är bourgeoisins sista bålverk... Legien och Jouhaux äro kapitalismens agenter. Denna fackliga International är ett rep om vår hals. Om ni understödja den gula fackförenings-internationalen, så understödja ni direkt kontrarevolutionen. Denna gula International är det skarpaste vapnet i kampen emot oss... Jag är övertygad, att ni om ett halvt år skola inse, att Amsterdam-Internationalen är kontrarevolutionär... Den engelska arbetarrörelsen, som aldrig varit revolutionär, har nu slutligen blivit en faktor i arbetarrörelsen».

Dessa citat stå i en skärande inkonsekvens till både verkligheten och bolsjevikernas eget uppträdande. Man hade egentligen anledning säga, att Amsterdam-Intenationalen, som räknar över 28 miljoner anslutna, fackligt organiserade arbetare, är det enda tecknet för arbetarnas internationella samhörighet, som för närvarande finnes. Det är sant, att denna International är grundad på fackförbund, som med skäl kunna betecknas

Alfred Rethel. Revolutionen.

som »gula» (de Gomperska), men det är inte mindre sant, att denna International som sina förnämsta grundstenar räknar C. G. T. i Frankrike och den engelska fackföreningsrörelsen. Allesammans skäras emellertid i klump med äkta bolsjevikiskk hänsynslöshet. Att Zinowjew icke bryr sig om att undanta C. G. T., när han nagelfar den »gula Internationalen», är väl närmast motiverat av missnöjet med att C. G. T. beslöt avböja vasallskapet hos tredje Internationalen. Men när han i samma andedrag både stämplar fackförenigs-Internationalen som kontrarevolutionär och prisar de engelska arbetarna för att de äro revolutionära, så är det närmast en prestation av det groteska slaget. Det är med få ord ett demagogiskt trick av föraktligaste art. Zinowjew vet dock, att den engelska arbetarörelsen har icke mindre än åtta miljoner »revolutionära» arbetare i den »gula», »kontrarevolutionära fackförenings-Internationalen!»

Ser man på andra sidan på de åtgärder, som från den europeiska arbetarklassens sida vidtagits för att påverka reaktionen till förmån för sovjet-Ryssland, så måste man säga sig, att ingen korporation vidtagit sådana omfattande anstalter som just fackförenings-Internationalen. Bojkotten mot Ungern och aktionen mot det planerade kriget mot Ryssland voro två åtgärder av den största betydelse, och initiativen kommo båda gångerna från Amsterdam. Detta utesluter givetvis icke, att mera kunnat göras, men det talar för att etiketten »kontrarevolutionär» bör klistras med mindre runda händer.

Bolsjevismens fackföreningspolitik utmärkes minst av allt för något större mått av logik. I aktstyckena från Moskwa varnas »kommunisterna» på det allvarligaste för att utträda ur de »gula förbunden». »Kommunisterna" få således icke gå ut ur de »opportunistiska organisationerna», de skola endast arbeta för att »rycka till sig ledningen» och icke dra sig för »att sätta enkla arbetare», men »säkra kommunister» i den erfarna ledningens ställe!

I enlighet med denna uppfattning har herr Kilbom här i Sverge redan länge varnat för att »springa ut ur landsorganisationen», vilket betecknats »som fanflykt och ingenting annat». Om det nu funnes en tillstymmelse till konsekvens i bolsjevikernas tillvägagående, så borde de naturligtvis också varna för att utträda ur fackförenings-Internationalen! Kunna de tillhöra de »gula fackförbunden», så kunna de väl också tillhöra »den gula Internationalen!» Kunna de tillvälla sig ledningarna inom landsorganisationerna, så måtte det också vara en enkel sak, att skapa en International av prima rysk kvalitet! Men man fruktar kanske, och icke utan skäl, att man genom en sådan metod skulle stöta på allt för starkt motstånd.

Nu skall man gå en annan väg. Man skall ta ut fackförbund efter fackförbund och ansluta dem till den »röda fackförenings-Internationalen» i Moskwa, dit reden en del separatistiska element från olika länder anslusutit sig. Syftet är således, att knyta fackföreningsrörelsen så intimt samman med bolsjevismen och den tredje Internationalen som möjligt.

Den »järnhårt centraliserade» fackföreningsrörelsen skall ledas från 3:e Internationalens exekutivkommitté! Det är tydligen idealet, som de bolsjevikiska fackföreningreformatorerna eftersträva! Deras egna proklamationer och resolutioner tala ett språk, som icke behöver missförstås.

Efter detta kan ingen arbetare längre vara i okunnighet om bolsjevismens egentliga syftemål beträffande fackföreningsrörelsen. Det går verkligen ej längre, att försöka inbilla oss, att man vill decentralisera fackföreningsrörelsen, att man vill göra den oberoende av politiska partier! Nej, man vill centralisera! Fast i händerna på »trogna», verkligt ortodoxa bolsjeviker! Och man vill rycka fackföreningarna ur det politiska beroendeförhållandet till högersocialismen, men icke för att ställa fackföreningrörelsen på egen, socialistisk grund, utan för att förvandla den till ett annex åt tredje Internationalen!

Fackföreningsfolket måste vara slaget med blindhet, om det icke kommer underfund med denna svindel!

Marxismen och hantverket.

Av *EUGÉN ALBAN.*

***

Arbetarklassen har en lång rad av år låtit smickra sig med, att den i och genom socialdemokratien eller marxismen företrädde ett vetenskapligt parti, vars lära var en vetenskaplig upptäckt. Men under tiden har mot de marxska lärorna övats en skarp kritik från såväl borgerligt som revisionistiskt men framförallt anarkistiskt håll, så att av marxismens huvudpunkter i teorien ingenting av värde återstår, medan de visserligen ännu ha en viss giltighet hos stora massor bland arbetarna, framför allt industriarbetarna.

Men även i praktiken få de marxistiska lärorna maka sig undan. Det blir allt mer uppenbart, att det icke var några vetenskapliga lagar, Karl Marx gav sig till att förkunna för arbetarklassen, utan att det i stället endast var profetiska skräckpredikningar.

En av den "vetenskapliga" marxismens huvudpunkter gick ut på, att det försiggår en kapitalistisk koncentrering inom industri, handel, penninge- och kreditväsen, att de enskilda företagarnas antal avtager alltmer, och att medelklassen d. v. s. fria hantverkare, små köpmän och mindre bönder, krymper samman och försvinner. Karl Marx såg framför sig den unga industrialismen utveckla sig och att de enskilda industriföretagen blevo allt större och större, och på denna iakttagelse grundade han sina läror och utsmyckade dem med ett vetenskapligt språk, men i själva verket betedde han sig som en vanlig spåkärring, som skriver ned profetior, vilka ibland kunna gå i uppfyllelse men dock sällan göra det.

Vi hava ju visserligen bevittnat, och kunna dagligen göra det, hurusom stora affärsföretag tränga sig fram och driva bort en massa små. Så förhåller det sig väl med exempelvis Nordiska Kompaniet i Stockholm. Men samtidigt se vi på andra platser en hel massa nya småföretag resa sig och föra kamp för tillvaron, och innan denna mångfald av små hinner sammansmälta till ett färre antal större företag, hava de största redan funnit sin undergång. Den moderna kapitalismen har

icke koncentrerat sig på ett färre antal händer, men i stället befästat sig hos ett större antal intressenter. Beträffande industrialismen, så har den genomgått en total karaktärförändring i och genom den elektriska kraftens utnyttjande och möjligheten att leda densamma i små eller stora mängder snart sagt vart som hälst. e utvecklingslagar, som tillämpades för ångmaskinstekniken, behöva icke följas för den elektrotekniska industrin.

Oavsett detta gäller emellertid dessutom, att det moderna samhällslivet skapat en sådan oerhörd massa av olika behov. Det gör sig gällande en efterfrågan på i det, praktiskt talat, oändliga varierande strunt-föremål. Denna egendomliga efterfrågan, som icke fanns förr i tiden, då människorna hade mera enahanda vanor, har gjort de stora industrierna beroende av små hjälpindustrier, och det har vuxit fram en med forna tider ojämförlig mängd nya arter av hem- och byindustri samt hantverk.

Intill senaste tid har ju hantverket under flera årtionden här i Sverge befunnit sig i en synnerligen betryckt ställning, och det har sett ut, som det fullständigt skulle dö bort. Men på sistone har förhållandet ändrat sig, och man torde med skäl kunna betrakta detta som en social-ekonomisk omvälvning. Alla tecken tyda på, att hantverket börjar sträva efter att intaga den adliga plats, som det en gång haft. Det har beträffande den allmänna smaken inträffat en omsvängning till hantverksprodukternas favör, och får denna smak utveckla sig, kan den befrämja industrialismens undergång, industri- eller rättare fabriksvarornas och dussinfabrikatens försvinnande från den demokratiska månglaremarknaden. En nitälskande marxist med en traktat ur det vetenskapliga programmet i bakfickan, skall naturligtvis rynka på näsan, när man använder ordet *smak* i samband med ekonomiska produktionsfaktorer och helt säkert avfärda det med påståendet, att det *luktar* — ideologi. Men det tjänar ingenting till att diskutera partipolitik inför det faktum, att de fabriksmässigt tillverkade eller mass-framfuskade varorna börjat förlora sin popularitet inom även massan av de bredare lagren. Det stora och storartade intresset för de många hantverksutställningarna lämna härför ett officiellt bevis.

Trots demokratiens landvinningar tränger sig ett starkt behov av *personlighetsanda* fram bland folket och gör sig även gällande i form av strävan att sätta en personlig prägel på det, man äger, går och står i eller har omkring sig, där man bor. Det är helt säkert mycket sällan en penning-ekonomisk faktor, som är avgörande för, vad man köper, utan ligger avgörandet i sådana faktorer som lust, smak, kärlek och begär. Att industrialismens varor blevo populära kan förklaras på enahanda sätt.

Men om hantverkets produkter börjat bliva populära och eftersökta, så står icke tillgången på hantverkare i försvarlig proportion härtill. Det är ont om duktiga hantverkare, och det ser ut, som om de voro mera ekonomiskt determinerade, på så sätt, att de skulle hava övergivit sina kall eller dött bort under den tid, ingen frågade efter deras alster.

Det torde nog vara en sanning, att proletärerna icke haft ekonomisk möjlighet att utbilda sina barn till hantverkare, men det har nog också varit en god portion fördomar inom såväl borgare- som arbetarklassen gentemot hantverket. Arbetarna har ansett det vara gentilare att gå på fabriken, och borgarna ha tyckt det vara finare att fostra sina söner till kontorsjannar och flickorna till skrivmaskintapplerskor. Det kommer icke att gå så fort att skapa nya hantverkare, åtminstone icke sådana, som uppburo forna tiders hantverk. Men varje tid föder sina människor, och det modärna hantverket kommer förvisso icke att drivas under gångna primitiva former.